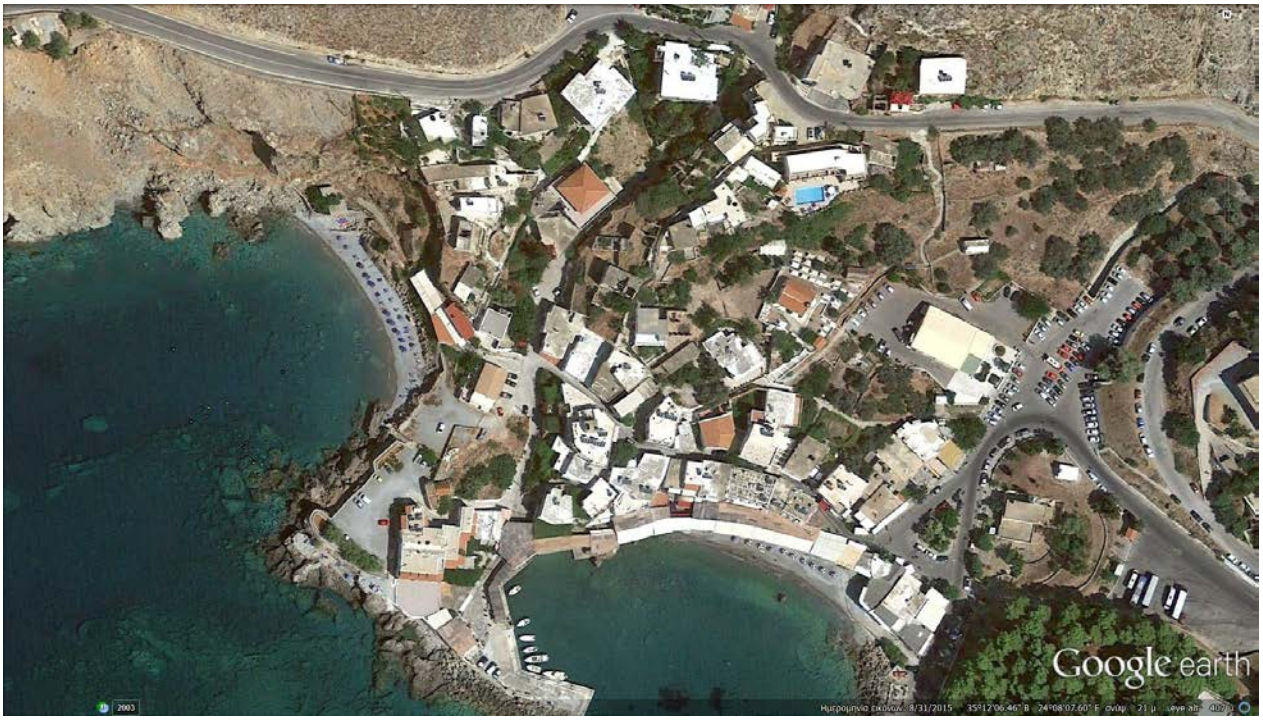
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Δ Η Μ Ο Σ Σ Φ Α Κ Ι Ω Ν

Ε Ρ Γ Ο : **ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΧΩΡΑΣ ΣΦΑΚΙΩΝ**

Φ Ο Ρ Ε Α Σ : **ΔΗΜΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ**

Τ Ε Χ Ν Ι Κ Η Ε Κ Θ Ε Σ Η

ΧΑΝΙΑ ΜΑΙΟΣ 2018

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα μελέτη συντάσσεται για τις ανάγκες του Δήμου Σφακίων και αφορά σε εργασίες και παρεμβάσεις για την ανάπλαση δημόσιων κοινόχρηστων εσωτερικών διαδρομών και πλατωμάτων, εντός των προσωρινών ορίων του οικισμού Χώρα Σφακίων , στο Δημοτικό Διαμέρισμα Χώρας Σφακίων , του Δήμου.
Η Χώρα Σφακίων βρίσκεται στα νότια της Περιφερειακής ενότητας Χανίων , υπήρξε έδρα της Επαρχίας Σφακίων και από το 1999 αποτελεί έδρα του διευρυμένου Δήμου Σφακίων. Είναι ο μεγαλύτερος οικισμός του Δήμου και ένα από τα μεγαλύτερα λιμάνια της νότιας Κρήτης. Αποτελεί διοικητικό , εμπορικό και τουριστικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής. Ως έδρα του Δήμου αλλά και λόγω της ιδιαίτερης γεωγραφικής θέσης και της πλούσιας ιστορίας του οικισμού είναι σημαντικό να διατηρηθεί ο χαρακτήρας του και να αναδειχτεί συνολικά ο δημόσιος χώρος (σοκάκια, πλατώματα, μονοπάτια προς την πλούσια φύση) .
Ο οικισμός αναπτύσσεται αμφιθεατρικά γύρω από το λιμάνι ακολουθώντας το φυσικό ανάγλυφο. Έτσι οι εσωτερικές διαδρομές ανάμεσα στις γειτονιές κατοικίας και το εμπορικό παραλιακό μέτωπο, έχουν μεγάλες κλίσεις και διαμορφώνονται με ραμπόσκαλες και σκάλες. Σε εσωτερική διαδρομή που αναπτύσσεται παράλληλα με την παραλιακή, έχει ήδη υλοποιηθεί ανάπλαση με πλακόστρωση και η παρούσα μελέτη αναδεικνύει και βελτιώνει το δίκτυο κίνησης εντός των προσωρινών ορίων του οικισμού, που δεν είχε συμπεριληφθεί στο προηγούμενο έργο. Έτσι το σύνολο του κοινόχρηστου δικτύου κίνησης , που σχεδόν αποκλειστικά αφορά κίνηση πεζών, επαναπροσδιορίζεται με ήπιους τρόπους και υλικά επίστρωσης αντίστοιχα των υλοποιημένων τμημάτων , ολοκληρώνοντας την ανάπλαση του οικισμού της Χώρας Σφακίων.

Κάθε μια από τις οδούς (εσωτερικές διαδρομές), έχει διατομή μικρότερη της ΔΥ –ΤΟΠΙΚΗ ΟΔΟΣ- και ως εκ τούτου δεν κατηγοριοποιείτε με βάση το ΦΕΚ 2471/Β’ 2016.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η χώρα Σφακίων, βρίσκεται δυτικά του επαρχιακού δρόμου που φτάνει στα Σφακιά από Βρύσες . Είναι ο τελευταίος οικισμός του παραλιακού δρόμου των Σφακίων. Από εκεί και μετά η επικοινωνία προς τα δυτικότερα παραλιακά χωριά γίνεται μέσω θαλάσσης.
Το όνομά του προέρχεται από την αρχαία ελληνική λέξη 'Σφαξ' που σημαίνει χάσμα γης, λόγω των φαραγγιών της περιοχής. Κατά άλλη ερμηνεία προέρχεται από τις πικροδάφνες που υπάρχουν αυτοφυείς σε όλη την περιοχή και τοπικά ονομάζονται Σφάκες. Την περίοδο της βενετοκρατίας ο οικισμός αναφέρεται με την ονομασία Ομπρόσγιαλος. Τα επόμενα χρόνια αποκαλείται με το όνομα Σφακιά και κατόπιν φτάνει μέχρι τις μέρες μας ως Χώρα Σφακίων.
Δεν υπάρχει κάποια ένδειξη για ύπαρξη κατοίκων κατά τους αρχαίους χρόνους. Το παλαιότερο κτίσμα που υπάρχει, είναι το ενετικό κάστρο του 15ου-16ου αιώνα, το οποίο ονομαζόταν Σφακία (Sfachia) και βρίσκεται βόρεια του λιμανιού στο λόφο καστέλι . Το κάστρο χρησιμοποιήθηκε πρώτη φορά ως βάση του Providore, του κυβερνήτη της περιοχής κατά την Ενετοκρατία. Στη συνέχεια ανακαινίσθηκε και χρησιμοποιήθηκε από τους Τούρκους. Το χωριό καταστράφηκε ολοσχερώς κατά την επανάσταση του Δασκαλογιάννη το 1770, καθώς και κατά την επανάσταση του 1821. Το 1941, μετά το τέλος της μάχης της Κρήτης, εδώ συγκεντρώθηκαν αρκετές χιλιάδες συμμάχων στρατιωτών, κυρίως Αυστραλιανών και Νεοζηλανδών οι οποίοι και φυγαδεύτηκαν προς την Αίγυπτο.
Οι κάτοικοι από την βενετοκρατία και μέχρι την τουρκοκρατία, είχαν αναπτύξει την ναυτιλία και το εμπόριο με δικά τους πλοία. Αυτό αντανακλάται και στις οικίες τους, οι οποίες διέφεραν ποιοτικά και ποσοτικά από το καμαρόσπιτο που συνήθως συναντάμε σε όλα τα άλλα ορεινά χωριά του Δήμου.
Σύμφωνα με την απογραφή του 2011 ο δήμος έχει συνολικά 1.889 κατοίκους και έκταση 467.589 στρέμματα. Οι κάτοικοι σήμερα ασχολούνται κυρίως με τον τουρισμό, την κτηνοτροφία και την αλιεία.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

Ο οικισμός της Χώρας διατηρεί ορισμένα στοιχεία από την παραδοσιακή μορφή του, υπάρχουν όμως και πολλές νέες κατασκευές. Οι διαδρομές που τον διασχίζουν παραμένουν πάνω στις παλιές χαράξεις οδηγώντας ακτινωτά από την θάλασσα προς στις ιδιοκτησίες των κατοίκων, τα φυσικά μονοπάτια και την επαρχιακή οδό.
Στο πλαίσιο του έργου «Ανάπλαση οικισμών Ανώπολη, Χώρα Σφακίων, Κομιτάδες » που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ ΝΗΣΩΝ ΑΙΓΑΙΟΥ 2007-2013, υλοποιήθηκε επέμβαση ανάπλασης σε κεντρικά σημεία ‘’τοπόσημα’’ και σημεία τοπικού ενδιαφέροντος σε κάθε ένα από τους παραπάνω οικισμούς.
Συγκεκριμένα στον οικισμό Χώρα Σφακίων διαμορφώθηκε εσωτερική διαδρομή παράλληλη με την παραλιακή, με επίστρωση πλακών ακανόνιστης πέτρας . Η παρούσα μελέτη έρχεται να συμπληρώσει την υφιστάμενη ανάπλαση με αντίστοιχες διαμορφώσεις και κοινά υλικά ώστε να ολοκληρωθεί η εικόνα και η προσβασιμότητα του οικισμού.

Υφιστάμενο έργο στον οικισμό Χώρας Σφακίων

Θέση αρχικού έργου
Όρια προτεινόμενης παρέμβασης

Οι προτεινόμενες διαδρομές είναι στενές και κατάλληλες μόνο για πεζούς και ελίσσονται ανάμεσα σε μικρούς κήπους , τοίχους αντιστήριξης από ξερολιθιά ή εξωτερικούς τοίχους περιφράξεων αυλών και σπιτιών του οικισμού. Υπάρχουν κτίρια πετρόχτιστα και χαμηλά αλλά και πολλές νέες κατασκευές με παραπάνω από ένα όροφο καθώς και αρκετές ερειπωμένες ιδιοκτησίες. Τα στενά περάσματα όπου η δημόσια διάβαση δεν διαχωρίζεται πάντα ξεκάθαρα από την ιδιωτική αυλή, έχουν στρωθεί με σκυρόδεμα . Οι υφιστάμενες επιστρώσεις από σκυρόδεμα είναι γενικά καλή κατάσταση στο μεγαλύτερο τμήμα της προτεινόμενης παρέμβασης.

ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρέμβαση αποσκοπεί στην ολοκληρωμένη ανάδειξη του οικισμού με φυσικά υλικά πάνω στις υφιστάμενες χαράξεις και την σύνδεση των εσωτερικών διαδρομών με την ασφαλτοστρωμένη οδό στο βόρειο όριό του καθώς και την πλακοστρωμένη διαδρομή και την λιμενική ζώνη στο νότιο όριο του.

Προτείνονται γενικά τα εξής :

- ενιαία επίστρωση των εσωτερικών διαδρομών με φυσική ακανόνιστη πέτρα τύπου Καβάλας
- βελτίωση της γεωμετρίας των υφιστάμενων κοινόχρηστων ραμπόσκαλων και ραμπών και δημιουργία νέων προσβάσεων με ράμπες και σκάλες όπου είναι εφικτό
- βελτίωση της γεωμετρίας και κατάλληλη οριοθέτηση κοινόχρηστου - ιδιωτικού χώρου με ανακατασκευή των ορίων με νέα αργολιθοδομή αντίστοιχης όψης με τις υφιστάμενες ξερολιθιές
- κατασκευή μεταλλικού στηθαίου απλού σχεδίου όπου απαιτείται προστασία λόγω υψομετρικών διαφορών και κλιμάκων

Παράδειγμα επίστρωσης με ακανόνιστη πέτρα - οριοθέτηση με νέα λιθοδομή-ξερολιθιά

Παράδειγμα επίστρωσης ''χτενιστό μπετόν''

Παράδειγμα επίστρωσης σκάλας με τσιμεντοκονία εξωτερικού χώρου

Παράδειγμα διαμόρφωσης κεντρικού επιφανειακού καναλιού όδευσης ομβρίων

ΔΙΑΧΕΙΡΗΣΗ ΟΜΒΡΙΩΝ

Η απορροή των όμβριων σε όλα τα σημεία της ανάπλασης δεν μεταβάλλεται με την παρούσα μελέτη. Τα όμβρια οδηγούνται με φυσική επιφανειακή ροή προς κεντρικό άξονα κατά μήκος των διαδρομών και οδηγούνται στους υφιστάμενους φυσικούς αποδέκτες. Ο όγκος τους δεν μεταβάλλεται σε κανένα σημείο της προτεινόμενης διαμόρφωσης καθώς η νέα επίστρωση ακολουθεί τα όρια και τα υψόμετρα της υφιστάμενης τσιμεντόστρωσης.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Οι εργασίες που προβλέπονται είναι οι εξής:

- καθαίρεση του υπάρχοντος σκυροδέματος στις περιοχές που είναι αναγκαίο για την βελτίωση των υψομέτρων και όπου το παλιό υπόστρωμα κρίνεται ακατάλληλο. Τα προϊόντα εκσκαφών που τυχόν θα προκύψουν κατά τις εργασίες και εφόσον πληρούν τις απαιτούμενες τεχνικές προδιαγραφές θα αξιοποιηθούν σε επιχώσεις κατά τις εργασίες εντός του έργου και σε περίπτωση περίσσειας αυτών, θα διαχειριστούν σύμφωνα με τις διατάξεις της με αρ. πρ. οικ. 4834/25-1-2013 εγκύκλιου του ΥΠΕΚΑ (ΑΔΑ : ΒΕΙΨ0-Ξ90). Επίσης τα απόβλητα των προϊόντων κατεδαφίσεων θα διαχειριστούν με βάση τη παραπάνω εγκύκλιο.
- διαμόρφωση του εδάφους και διάστρωση άοπλου σκυροδέματος, C12/15, για την διαμόρφωση επιπέδων και των σκαλοπατιών με κατάλληλες αναλογίες και προσαρμογές στις υφιστάμενες εισόδους κατοικιών.
- Επίστρωση επιφανειών διαδρομών και πλατωμάτων με ακανόνιστες πλάκες τύπου Καβάλας , πάχους 3 έως 6 εκ. και με αρμό έως 3 εκ.
- Επίστρωση μικρών ραμπών με μεγάλη κλίση με χτενιστό μπετόν
- Επίστρωση μεγάλων κλιμάκων με τσιμεντοκονία εξωτερικού χώρου
- Αποκατάσταση υφιστάμενων ξερολιθιών με χρήση των υφιστάμενων ξηρών λίθων και κατασκευή νέων χαμηλών λιθοδομών σε ενδεδειγμένα σημεία για την οριοθέτηση του δημόσιου χώρου.
- Κατασκευή και τοποθέτηση μεταλλικού προστατευτικού στηθαίου .

Κατά την διαμόρφωση των μονοπατιών, στην συνημμένη μελέτη, δεν υπάρχει η δυνατότητα να εξασφαλίζεται σε όλα τα σημεία πρόσβαση ατόμων με αναπηρία, λόγω της μορφολογίας του εδάφους (μεγάλες υψομετρικές διαφορές) και του μικρού πλάτους των δρόμων .

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η λειτουργική και αισθητική οργάνωση εντός των ορίων του οικισμού, με την οριοθέτηση και την πλακόστρωση των μονοπατιών και των διαβάσεων που τον διασχίζουν και την σύνδεση της διαδρομής αυτής με τις υφιστάμενες διαμορφώσεις . Η μορφή της παρέμβασης έλαβε υπόψη τα υπάρχοντα παραδοσιακά στοιχεία του οικισμού καθώς και την ιστορία και την φυσιολογία της ευρύτερης περιοχής , την ανάγκη χρήσης φυσικών υλικών και την επιλογή ήπιων επεμβάσεων.

Η ολοκλήρωση της μελέτης και η κατασκευή του έργου θα διευκολύνει την προσπέλαση των κατοίκων προς τις κατοικίες τους και την κίνηση κατοίκων και επισκεπτών σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους του οικισμού .

Χανιά, Μάιος 2018

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ
Ο ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

Η ολοκλήρωση της μελέτης και η κατασκευή του έργου θα διευκολύνει την προσπέλαση των κατοίκων προς τις κατοικίες τους και την κίνηση κατοίκων και επισκεπτών σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους του οικισμού .

Χανιά, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ
Ο ΜΕΛΕΤΗΤΗΣ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΜΑΡΑΓΚΑΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΔΝΤΗΣ Τ.Υ.Δ. Χανίων

ΓΙΩΡΓΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ